

Draga braćo i sestre, dobro jutro!

Započeli smo ciklus kateheza o Drugom vatikanskom koncilu. Danas započinjemo produbljivati dogmatsku konstituciju “Dei Verbum” o božanskoj objavi. Riječ je o jednom od najljepših i najvažnijih dokumenata koncilskog zbora i, kako bismo ušli u temu, može nam pomoći prisjetiti se Isusovih riječi: “Više vas ne zovem slugama jer sluga ne zna što radi njegov gospodar; već sam vas nazvao prijateljima jer vam priopćih sve što sam čuo od Oca svoga” (Iv 15,15).

To je temeljna točka kršćanske vjere na koju nas podsjeća “Dei Verbum”: Isus Krist korjenito preobražava odnos čovjeka s Bogom; odsad je to odnos prijateljstva. Stoga je jedini uvjet novoga Saveza ljubav.

Sveti Augustin, komentirajući ovaj odlomak četvrtog Evandjelja, naglašava perspektivu milosti, koja nas jedina može učiniti Božjim prijateljima u Njegovu Sinu (Komentar Evandjelja po Ivanu, Homilija 86). Naime, jedna drevna izreka kaže: “Amicitia aut pares invenit, aut facit / Prijateljstvo ili nastaje među jednakima, ili ih takvima čini”. Mi nismo jednaki Bogu, ali nas sam Bog u svome Sinu čini sebi sličnima.

Zato, kao što možemo vidjeti u cijelome Svetom pismu, u Savezu postoji početni trenutak distance, jer Savez između Boga i čovjeka uvijek ostaje asimetričan: Bog je Bog, a mi smo stvorenja; no dolaskom Sina u ljudskom tijelu Savez se otvara svom konačnom cilju: u Isusu nas Bog čini djecom i poziva nas da postanemo Njemu slični u našoj, iako krhkoj, ljudskosti. Naša sličnost s Bogom, dakle, ne postiže se prijestupom i grijehom, kako zmija sugerira Evi (usp. Post 3,5), nego u odnosu s utjelovljenim Sinom.

Riječi Gospodina Isusa koje smo spomenuli – “Nazvao sam vas prijateljima” – preuzima upravo konstitucija “Dei Verbum”, koja kaže: “Ovom Objavom, naime, nevidljivi Bog (usp. Kol 1,15; 1 Tim 1,17) u svojoj velikoj ljubavi govori ljudima kao prijateljima (usp. Izl 33,11; Iv 15,14–15) i s njima razgovara (usp. Bar 3,38), da ih pozove i primi u zajedništvo sa sobom” (br. 2).

Bog Postanka već je razgovarao s praroditeljima, stupajući s njima u dijalog (usp. *Dei Verbum*, 3); a kada se taj dijalog grijehom prekine, Stvoritelj ne prestaje tražiti susret sa svojim stvorenjima i iznova s njima sklapati Savez. U kršćanskoj objavi, to jest kada Bog dolazi tražiti nas utjelovljujući se u svome Sinu, dijalog koji je bio prekinut biva konačno obnovljen: Savez je nov i vječan, ništa nas ne može odijeliti od Njegove ljubavi. Božja objava, dakle, ima dijaloški karakter prijateljstva i, kao što je slučaj i u ljudskom prijateljstvu, ne podnosi šutnju, nego se hrani razmjenom istinitih riječi.

Konstitucija “Dei Verbum” podsjeća nas i na ovo: Bog nam govori. Važno je uočiti razliku između riječi i praznog govora: potonji ostaje na površini i ne ostvaruje zajedništvo među osobama, dok u autentičnim odnosima riječ ne služi samo razmjeni informacija i vijesti, nego otkrivanju onoga što jesmo. Riječ ima objaviteljsku dimenziju koja stvara odnos s drugim. Tako, govoreći nama, Bog nam otkriva samoga sebe kao Saveznika koji nas poziva u prijateljstvo s Njim.

U toj perspektivi, prvi stav koji treba njegovati jest slušanje, kako bi božanska Riječ mogla prodrijeti u naše umove i naša srca; istodobno smo pozvani govoriti s Bogom, ne kako bismo mu priopćili ono što On već zna, nego kako bismo otkrili sebe samima sebi.

Odatle proizlazi potreba za molitvom, u kojoj smo pozvani živjeti i njegovati prijateljstvo s Gospodinom. To se prije svega ostvaruje u liturgijskoj i zajedničkoj molitvi, gdje ne odlučujemo mi što ćemo slušati od Božje riječi, nego nam sam Bog govori po Crkvi; a zatim se ostvaruje i u osobnoj molitvi, koja se događa u nutrini srca i uma. U danu i tjednu kršćanina ne smije nedostajati vrijeme posvećeno molitvi, meditaciji i razmatranju. Samo kad razgovaramo s Bogom, možemo i govoriti o Njemu.

Naše iskustvo nam govori da prijateljstva mogu završiti zbog nekog naglog, očitog čina prekida, ili pak zbog niza svakodnevnih nemara koji postupno razaraju odnos sve dok se ne izgubi. Ako nas Isus poziva da budemo Njegovi prijatelji, nastojmo ne ostaviti taj poziv neuslišan. Prihvatimo ga, brinimo se za taj odnos i otkrit ćemo da je upravo prijateljstvo s Bogom naše spasenje.